

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 26. Peccatori difficilis pœnitentia. Ex Veteri. Ex Novo, & Patribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

ludunt, & exultant, cum eis imminet vindicta Dei, Cornelius hic.

Non mittet in eam oleum. Levit. 5. 11. Vetatur oleum in sacrificio pro peccato: quia peccator expers est latitiae, & lucis. Oleum enim latitiae, & lucis, est symbolum. Cornelius hic.

Latantesq; per convivium, sumptis jam epulis, praeceperunt, ut vocarent Samson, & ante eos luderet. Judic. 16. 25. Samson caecus ductus est inter Philistaeos, ut saltaret. Qui serviunt Mundo, caeci sunt, nec miserum suum statum agnoscunt; itaque tripudiando descendunt ad Infernum. Saltant ad numeros citharae, ad modulos daemones, Mundi, affectuum &c. Stella de cont. &c. p. 2. c. 73. Philistaei captum Samson, & caecum, volunt tripudiare. Id. in Pf. 136.

Sic in tenebris, quasi in luce ambulant. Job. 24. 17. Aeli dicat: ita gaudent in nocte peccati, ac si eos lux justitiae circumfundat. Vel: in praesenti caecitate ita laeti sunt; aeli jam aeternae patriae luce perfruantur. Hugo Card. hic.

Illic interrogaverunt nos - hymnum cantate nobis de Canticis Sion. Pf. 136. 3. Sicut Babylonij volebant, ut Hebraei in captivitate concinerent, & hilares essent: ita diabolus plurimis modis curat; ut peccator in miserissima peccati servitute delesteretur, & quieteat: ut illum sub sua potestate securius ducat. Sed responde: *quomodo cantabimus Canticum Domini in terra aliena?* v. 6. Diez D. 3. Quadr. Inimici animae suadent, ut in hoc saeculo, & valle lacrymarum, hilares simus: ne forsan meditantes miseram captivitatem ad patriam aspiremus. Stella in Pf. 136.

Latantur, cum male fecerint. Prov. 2. 14. Tales similes sunt illis, quos in Apulia videmus, morsos a tarantulis, continuo saltare, tripudiare, & tripudiando emori. Sic Turcae in honorem sui Mahomer solent se in orbem gyrare; donec, deficiente spiritu, & mente, corruant: illamque vocant choream Angelorum. Quibus aptes illud Pf. 11. 9. *in circuitu impij ambulant.* Cornelius hic.

Populus, qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam: habitantibus in regione umbrae mortis, lux orta est eis. Il. 9. 2. Qui male agit, & de malo dolet, is in tenebris est; & nondum fedet, sed ambulat adhuc. At, qui laetatur, cum male agit; is fedet in tenebris: quia peccatis affuescit. Hic status est planè mortis, & Inferni. Stella in Luc. 2. 9.

Nabuchodonosor Dan. 3. 5. statuam voluit adorari; dum plurima instrumenta musica resonarent. Stella in Luc. 6. 21. Statuam adorati inter sonum musicae cupit: ut sensibus attoniti pericula nostra non videamus. Id. in Pf. 136.

Ex Novo, Patribus, & alijs.

Cum vidisset tibicines, & turbam tumultuantem. Matth. 9. 23. Principis Synagogae filia erat mortua, & domum defunctae cantores, ac magnus populi strepitus, compleverunt. Christus autem non prius intravit, ut illam suscitaret; quam tibicines existissent. Cave, ne in peccato mortuus huic vanae Mandi latitiae locum tribuas; & mala tua, vani gaudij dulcedine inebriatus, non sentias. Stella de cont. p. 2. c. 75.

Ut homines agri, cum multis febribus aguntur; si in aquas semetipsos frigidas immerferint, ad praesens quidem aliquid videntur quasi solatij; multiplicatas verò febrium flammis sibi reparant. Sic & nos agimus; cum conscientiae stimulis agitatur; si mere externas gaudij, & latitiae, causas quaeramus. S. Chrysof. hom. de compunct.

Anceps ex omni parte vita, certissima mors: certa dijudicatio de jam actis, infallibilis sententia judicis: & finalis terminus omnino sub ignorantia est. Quis ergo aget diem festum sub tanta trepidatione malorum? quis invenire sataget Mundi risum? quis exultabit in festo, Deo infesto? nisi amens; aut aliam vitam desperans; seu qui somniantium semper similitudinem gestat. Sim. Cas. l. 11. c. 25.

Sicut cantus oloris signum est imminenti mortis; sic, cum peccatores exultant ob peccatum, praesagium est, supplicium eorum instare. Diez D. 20. Pent.

Atratum coelum est, & terra lascivit? thronus pallet, & patibulum vernat? in regia filij contabescunt; & in carcere perduelles epulantur, & cantant. Nunquam terribus morales delirarunt. Adhibitas quis non miretur citharas in naufragio? periclitaris non capite, sed aternitate; & tripudias? Oliva l. 11. Strom. §. Erunt signa. &c. Luc. 21. 25.

S. Thomae Aqu. teste Ribad. 7. Martij, mirum videbatur, posse hominem alicujus culpae lethalis conscium, eò damnationis aeternae periculo, ridere unquam, & laetari.

Philippus III. Hisp. rex dixit mirari se, quomodo mortalis peccati reus dormire aliquando posset. Ita refert Hieron. à Florent. S. J. qui accepit ab ejus ore.

§. XXVI.

Peccatori difficilis poenitentia.

Ex Veteri.

Reversui, quaecunque fecit Amalec Israeli &c. 1. Reg. 15. 2. Amalec significat vitium post baptismum; Pharaon ante baptismum. Hinc observat Origenes hom. 11. in Exod. sicut Pharaonem, & Egyptios, non Israel debellavit, sed Deus ipse. Ex. 14. 14. *Domineus pugnabit pro vobis! & vos tacebitis.* Sic peccata, ante baptismum contracta, à solo Deo in baptismo abluuntur. Contra verò,

verò, sicut Amalecitas, Josue pugnando, & Moyses orando, superavit; Ex. 17. 10. 11. ita peccata post baptismum facta, magnò nostrò labore, confitendo, pœnitendo, satisfaciendo, remittuntur. Mendoza hic.

Media pars juvenum faciebat opus, & media parata erat ad bellum. 2. Esdræ 4. 16. Innocentiæ domum struimus; sed cum Esdræ collapsam aliquomodo reparamus: non modò strepitus ferre oportet, sed & pugnas: simulque milites esse decet, & fabros; æque hostibus expositos, ac operi intentos. Nimirum non instauratur sine sudore semel collapsa innocentia. Oliva t. 2. Strom. §. Domine quid multiplicati &c. Pf. 3.

Eduxit me de lacu miserie. Pf. 39. 3. id est, de peccato; quod dicitur lacus: quia, sicut de facili cadit homo in lacum, sed non de facili exit; sic in peccatum de facili cadit, & per se; sed non de facili; nec per se, resurgit. Hoc significatum est in hoc, quòd filij Israel de facili ingressi sunt in Ægyptum; sed cum maxima difficultate exierunt: & non per se, sed Dei auxiliò. Hugo Card. hic.

Psalms 50. habet titulum *in finem*. Theodororus ex Græco vertit *ad victoriam*. In quo maximè psalmo deslet peccata; ideo aptus titulus *ad victoriam*: quia nulla major victoria, ut illa, quam per pœnitentiam obtinet homo à peccatis. Sylveira Addit. in Matth. 1.

Expoliavi me tunicà meà. Cant. 5. 3. Et si vocatio peccatoris ad pœnitentiam tam suavis sit, totque rationibus fulsa, ut mox illi oporteret parere; non desunt tamen, qui renuant: quorum nomine dicitur, *expoliavi me* - id est, gratià, charitate, & virtutibus mihi concessis: exui me tunicà bonorum operum; *quomodo induar illà?* *travi pedes meos*, assuescens rebus suavis, & mollibus; *quomodo inquinabo illos?* nolo eos iterum sordidis, & austeris, pœnitentiæ operibus inquinari. de Ponte hic Exh. 10. §. 1.

Ve, qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis. Il. 5. 18. Peccatum vocat vanitatem: quia, ut ait S. Hieron. facientibus peccatum facile texitur; & ad eò inane in se est, ac futile, uti aranearum tela: sed, cum inde exire voluerimus, solidissimis vinculis neclimur. Peccata ergo sunt funes. 1. quia fiunt ex filis, id est, ex rebus, & voluptatibus vanissimis, & levissimis. 2. quia distorta sunt, ut funes. 3. quia invicem connexa. Chaldaeus vertit: *ve qui incipiunt paulatim peccata; augentque, ut crescant, & fortia fiant, ut vinculum plaustrì.* Cornelius hic.

Descendit itaque in cœnum. Jer. 38. 6. Quis non putasset actum de Jeremia, cum communi regis, & principum, consensu in lacum projectus est? at Deus ei affuit, ut promiserat c. 1. Jeremias gerit personam peccatoris, qui in lacum peccati lapsus est, & ex eo resurgere nequit; sed extrahendus est, Cornelius hic.

Aquila grandis magnarum alarum. Ezech. 17. 3. Sub diversis figuris proponitur Nabuchodonosor: nam etiam Dan. 4. 30. *fanum ut bos comedit.* Si aquila, cur & bos? *Polyanth. Sacr. Tom. II.*

Dicitur aquila à rapacitate. Venit ad Libanum, id est, Jerosolymam, ut explicat Hieron. Rupert. Hugo, Carthuf. diripiens sacra vasa. Species verò bovis in eo cernitur, cum pro superbia sua ad pœnitentiam adducitur. En hominis genium ad malum: ad rapinas, ut aquilam; ad pœnitentiam tardigradum bovem. Sylveira addit in Matth. 4. q. 2.

Ex Novo, & Patribus.

Tetigit eum, dicens. Matth. 8. 3. Lepra corporis vel levi tactu divinæ manûs fugatur: non sic maculæ animæ; egent ferrò, & igne. Recedunt jussu Domini saepe morbi è corpore; sine cooperatione hominis non sic morbi animæ. Ut Il. 6. 6. Os purum redderetur, quod opus? qui labor? accessit unus è Seraphim, & forcipe tulit prunam de altari. Bæza t. 2. l. 9. c. 4.

Et ecce terra motus factus est magnus. Matth. 28. 2. Ut homo caderet à felici statu, serpens invitat, paradus allicet, pomum lenocinatur; aura, tellus & omnia, se placida exhibent aspectui: ut verò homo resurgat à sepulchro, magnus sit terræ motus, multa difficultates. Sylveira hic q. 9.

Erat eiciens demonium. Luc. 11. 14. Graves authores hoc ajunt denotare aliqualem moram. Diabolus, & vitium, momentò ingreditur; cum mora, & agrè, eicitur. Sylveira hic q. 1.

Facilius inveni, qui innocentiam servârunt; quàm qui congruè egerint pœnitentiam. S. Ambros. l. 2. de pœnit. c. 10.

Meliùs est, peccatum cavere, quàm emendare: faciliùs enim resistimus hosti, à quo nondum victi sumus; quàm ei, à quo jam superati, ac devicti agnoscamur. S. Isidorus l. 2. sent. c. 23.

Infirma ad bonum est humana natura, posteaquam semel per vitiositatem enervata est: non enim ita facile à malo rursus ad bonum homo convertitur, ut à bono ad malum accessit. S. Gregor. Nyss. or. 4. in or. Dom.

Difficilis prorsus res, & soli divinæ virtuti possibilis; exceptum semel peccati jugum à cervicibus excutere. S. Bernardus s. de triplici miseria &c.

Quantò gradus altior, tantò casus deterior. Hinc est enim, quòd multò difficiliùs renovatur ad vitam: ad unius criminis lapsum quilibet Christianus, quàm qualiscunq; Infidelis, quotlibet criminibus obnoxius. Rich. à S. Vict. l. de Verbo Incarn. c. 14.

Divinam potentiam evidentiùs nihil manifestat, quàm justificare impium. Idiota l. 3. con-templ. c. 1.

Quilibet actus peccati aliquid adimit de fortitudine, & habilitate ad bonum, S. Bonaventura in Thr. 1. 4.